

A KÚRIA

v é g z é s e

Az ügy száma: Kpk.IV.39.029/2023/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Dr. Farkas Attila bíró, Dr. Hajdu Edit bíró, Dr. Sperka Kálmán bíró

A felperes: felperes1 (cím1, levelezési cím: cím2)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (1134 Budapest, Dózsa György út 128-132.)

A per tárgya: eljáró bíróság kijelölése

A felterjesztő bíróság neve és az ügy ügyszáma: Fővárosi Törvényszék 36.K.700.967/2023/2. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bírósággént a Pesti Központi Kerületi Bíróságot jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A kijelölés iránti kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (a továbbiakban: végrehajtást kérő) a felperesnél a Magyar Állam javára 13.957,- forint adótartozás, valamint a Gyulai Törvényszék javára 734.800,- forint adók módjára behajtandó köztartozás iránt végrehajtási eljárást folytatott, majd a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 4. §-a alapján a végrehajtási ügyet átadta 2022. április 7. napján kelt, a 7155801996 iktatószámú iratával egyéb érdekeltől önálló bírósági végrehajtónak (a továbbiakban: végrehajtó).

[2] A felperes a végrehajtó előtt 391.V.0598/2022. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárásban 2022. augusztus 5. napján – tartalma szerint – végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet terjesztett elő, melyre tekintettel a végrehajtó felhívta a végrehajtást kérőt a követelés fennállásának és csökkenésének mértékéről, valamint az adós által hivatkozott követelés elévüléséről szóló nyilatkozatra. A végrehajtást kérő akként nyilatkozott, hogy a végrehajtás nem évült el. A Pesti Központi Kerületi Bíróság, mint foganatosító bíróság a 2022. december 12. napján kelt 0101-3.Vh.3159/2022/14. számú végzésben tájékoztatta a felperest arról, hogy amennyiben a Vht. 41. §-a szerinti eljárás keretében nincs lehetőség a végrehajtás megszüntetésére, az adós pert indíthat a végrehajtást kérővel szemben a végrehajtás megszüntetése iránt.

[3] Ezt követően a felperes keresetlevelet terjesztett elő a végrehajtónál, kérve annak továbbítását a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. Felperes keresetlevelében – a 391.V.0598/2022/73. ügyszámra hivatkozással – előadta, hogy az adótartozás jogosságát vitatja, az ellen ellentmondással él. A végrehajtó a felperes keresetlevelét 2023. január 19. napján a rendelkezésére álló, a végrehajtással kapcsolatos releváns dokumentumok együttes megküldésével a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz beterveztette.

[4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2023. február 2. napján kelt 16.P.50.226/2023/2. számú végzésében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 174. § (1) bekezdése alapján megállapította a hatáskörének hiányát és elrendelte a keresetlevélnek a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumához való áttételét. A végzés indokolása szerint a felperes ténylegesen nem végrehajtás megszüntetése, hanem közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított keresetet az alperes ellen, tekintettel arra, hogy a végrehajtást nem bíróság, illetve közjegyző rendelte el. A döntés szerint ez erősíti a kereseti kérelmének tartalma is, mely szerint az alperes által megállapított adótartozás jogosságát vitatja.

A kijelölés iránti kérelem

[5] A Fővárosi Törvényszék 2023. március 23. napján kelt 36.K.700.967/2023/2. számú végzésében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 15. §-a alapján hatáskörének hiányát állapította meg, s rendelkezett az iratok Kúriához történő felterjesztéséről az eljáró bíróság kijelölése végett.

[6] A döntés mindenekelőtt felidézte, hogy a Pp. 528. § (2) bekezdése szerint az adós keresettel kérheti a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, a követelés vagy annak egy

része megszűnt, a végrehajtást kérő a teljesítésre halasztás adott és az időtartama nem járt le, vagy az adós a követeléssel szemben beszámítható követelést kíván érvényesíteni.

[7] A Pp. 530. §-a alapján e perre kizárólag a végrehajtást elrendelő járásbíróóság, ha pedig a végrehajtást nem járásbíróóság rendelte el, az adós lakóhelye szerinti járásbíróóság az illetékes.

[8] A kijelölést kérő bíróság álláspontja szerint a perbeli esetben nincs a közigazgatási bíróság által felülvizsgálható, a Kp. 4. § (3) bekezdés szerinti közigazgatási cselekmény, amely közigazgatási jogvita tárgyát képezhetné. A bíróság megítélése szerint a végrehajtó a 2023. január 19. napján kelt, 391.V.0598/2022/79. számú betérjesztésében tévesen nevezte meg a végrehajtást kérő megkeresésének iktatószámát (7155801996) közigazgatási határozat számának. A rendelkezésre álló iratanyagból egyértelműen megállapítható, hogy a végrehajtást kérő a közigazgatási végrehajtása során megkeresésre járt el, az általa behajtani kért összegek (adók módjára behajtandó köztartozás) jogosultja a Gyulai Törvényszék volt, valamint adótartozást is követelt. A felperes a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2022. december 12. napján kelt, 0101-3.Vh.3159/2022/14. számú végzésében foglalt tájékoztatás alapján terjesztett elő keresetlevelet, mely a végrehajtás megszüntetésére irányul.

[9] Így álláspontja szerint a perbeli kereset a folyamatban lévő végrehajtási eljárás jogosságát vitatja, az tartalmát tekintve végrehajtás megszüntetésére irányul, amelyre a Pp. XL. Fejezetében foglaltakat kell alkalmazni a polgári ügyekben eljáró bíróságnak.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A negatív hatásköri összeütközés feloldása érdekében a Kúria eljáró tanácsának azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes kereseti kérelmének elbírálására közigazgatási bíróság rendelkezik-e hatáskörrel.

[11] A Kúria mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy a Kp. 47. § (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a bíróságnak a hatáskörét és az illetékességét a keresetlevél, annak mellékletei és a rendelkezésre álló iratok alapján kell elsődlegesen vizsgálnia. A Kúria gyakorlata alapján a bíróságnak arról meg kell bizonyosodnia vagy legalábbis a hiánypótláson keresztül meg kell próbálnia megbizonyosodnia, ha az nem egyértelmű, hogy a fél melyik bíróság előtt kívánt, milyen jogvitát indítani, vagy az ügye mely bírósághoz tartozhat, de olyan kötelessége nincs, hogy ha azt megállapítja, hogy neki nincs hatásköre vagy illetékessége, széles körű vizsgálatba kezdjen, hogy kinek lehet. Már csak azért sem, mert a legjellemzőbb esetben, egy polgári jogvita hatásköri és illetékességi kérdései több tényezőtől függnek. A bíróságnak tehát ezzel együtt van vizsgálódási kötelezettsége, így például a felek személyének és a per tárgyának tisztázása előtt nem lehet elrendelni a keresetlevél áttételét. Bármely bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához szükséges, hogy a felperes kétséget kizáróan megjelölje, kivel szemben, milyen tárgykörben kívánja a pert megindítani (a Kúria Kpkf.VI.39.655/2020/2. és Kkk.IV.39.125/2021/5. számú döntései).

[12] A Kúria az egységes joggyakorlat érdekében rögzíti, hogy a Kp. keresetlevélre és a beadványokra vonatkozó szabályai nem olyan összetettek, mint a Pp. előírásai. A Kp. 28. § (3) bekezdés értelmében a Pp. hiánypótlásra vonatkozó 115. §-a alkalmazandó, azonban a Kp.

48. §-a a visszautasítást csak akkor engedi alkalmazni, ha olyan hiányosságról van szó, amely miatt a kérelem nem bírálható el (a Kúria Kfv.IV.35.517/2018/8. számú döntése).

[13] Kiemelendő, hogy a Pp. 342. §-a szerint érvényesül a kérelemhez kötöttség elve, azaz a bíróságoknak a felperes kereseti kérelme alapján kell megítélni, hogy a perben milyen igényt kíván érvényesít. Ugyanakkor a bíróságnak tisztázási kötelezettsége is fennáll. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A bíróság Pp. 110. § (3) bekezdés szerinti eljárása akkor felel meg az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési követelménynek, ha a bíróság a fél által előadott kérelmet, nyilatkozatot a tartalma szerint, a keresetlevél előterjesztésével elérni kívánt célnak megfelelően veszi figyelembe, nem pedig alakszerű megjelölésük alapján.

[14] A Pp. 115. § (1) bekezdése szerint, ha a beadvány nem felel meg e törvény rendelkezéseinek, vagy más okból kiegészítésre vagy kijavításra szorul, a bíróság e törvény eltérő rendelkezése hiányában, rövid határidő tűzésével, a hiányok megjelölése mellett - indokolt esetben a beadvány visszaadásával - hiánypótlásra hívja fel a felet. A bíróság ezzel egyidejűleg figyelmezteti a felet, hogy ha a hiányokat nem pótolja vagy a beadványt újból hiányosan adja be, a bíróság azt vissza fogja utasítani, vagy hiányos tartalma szerint fogja elintézni.

[15] Jelen esetben az eljáró bíróságok akkor jártak volna el helyesen - ha a felperes beadványát nem találták kellően pontosnak -, hogy hiánypótlás keretében meggyőződnek arról, hogy a felperes milyen pert kívánt indítani. Már csak azért is, mert a felperes beadványában nem a végrehajtást kérő közigazgatási szerv döntését jelölte meg, hanem a végrehajtó 391.V.0598/2022/73. számon kelt ügyiratát. Továbbá kérelmében a felperes ellentmondással élt, s polgári peres eljárás lefolytatását kérte. Bár a bíróság észlelte az esetleges ellentmondást, mégsem kísérelte meg azt feloldani, nem tisztázta a kereset jogalapját, nem tisztázta, hogy a beadvány a Pp. 173. § (1) bekezdése alapján tiltott keresethalmazatot tartalmaz-e.

[16] A Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége.

[17] A Kúria kiemeli, hogy a Kp. szerinti közigazgatási per a közigazgatási szerv cselekményének jogszerűségével szemben kezdeményezhető. Azaz jelen esetben a végrehajtást kérő Nemzeti Adó- és Vámhivatal (mint közigazgatási szerv) által 13.957,- forint összegű adótartozást megállapító döntésével szemben lett volna helye jogorvoslatnak, s esetlegesen közigazgatási per indításának. A jogerős adótartozás vitatására a végrehajtás keretében e formában már nincs lehetőség. Tehát önmagában az, hogy a felperes vitatja a tartozás fennállását, önmagában még nem nyitja meg a közigazgatási per lehetőségét.

[18] A végrehajtó is arról tájékoztatta a felperest, hogy pert indíthat a végrehajtást kérővel szemben a végrehajtás megszüntetése iránt, mely végrehajtási perekre a Pp. XL. fejezete tartalmazza a speciális szabályokat. A Pp. 528. § (2) bekezdése szerint az adós keresettel kérheti a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, a követelés vagy annak egy része megszűnt, a végrehajtást kérő a teljesítésre halasztás adott és az időtartama nem járt le, vagy az adós a követeléssel szemben beszámítható követelést kíván érvényesíteni.

[19] A Pesti Központi Kerületi Bíróságnak erre tekintettel kellett volna hiánypótlással élni, hogy a felperes a Pp. 528. §-a szerinti per megindítását kérte, vagy sem. Az eljáró bíróságnak ezt követően kell a következtetéseket levonni és a szükséges eljárási cselekményeket megtenni.

[20] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróság feladata az, hogy a Pp. szabályai szerint megvizsgálja, hogy a keresetlevél perfelvételre alkalmas-e, illetőleg tisztázza a per megindításához szükséges feltételek fennálltát.

[21] Erre tekintettel a Kúria a Pp. 31. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 15. § (3) bekezdése alapján eljáró bírósággént a Pesti Központi Kerületi Bíróságot jelölte ki és utasította az eljárás lefolytatására.

Záró rész

[22] A kijelölés tárgyában a Pp. 31. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 15. § (5) bekezdése alapján a Kúria a felek meghallgatása nélkül határozott.

[23] A Kp. 15. § (4) bekezdése értelmében, ha a hatásköri összeütközés a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között merül fel, a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt. Erre tekintettel az ügyben öttagú tanács járt el.

[24] E végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 112. § (2) bekezdés második mondata zárja ki.

Budapest, 2023. április 17.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül: